

**INATSIARTUT
OMBUDSMANDIATA
UKIUMOORTUMIK
NALUNAARUTAA
2010**

6.11 Tarnikkut napparsimasunik katsorsaannermi pinngitsaaliiner- mik atuineramik inatsiseqartitsinikkut aalajangersaaviginnineq

Innuttaasumit Dronning Ingridip Napparsimmavissuani tarnikkut napparsimasunut immikkoortorta qarfirmiit katsorsaannermi isiginiagassat pissutigalugit angerlarnissaminik itigartinneqarsimanini pillugu naammagittaalliorluni saaffiginnissut tunngavigalugu Ombudsmandi aalajangerpoq tarnikkut napparsimasunut Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut unitsinneqarsimasunut pinngitsaaliineramik atuinermut atatillugu apeqqutit inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliinermut tunngasut assigiinngitsut nammineerluni misissuiffigilerniarlugit.

Misissuinerup inerneraa Ombudsmandi matuma inassuteqaatiginissaanut pissutissaqarluni isumaqartoq, tassalu Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup napparsimasut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliineqarneranut tunngasut ullumikkut atuuttut kaajallaasitatut ilusiligaasut inatsimmi ilanngunneqarnissaat Kalaallit Nunaanni tarnikkut napparsimasunut tunngasut pillugit inatsisip piareersarneqarneranut atatillugu isumaliutertuutigissagaa.

Ombudsmandip aamma oqaatigaa peqqinnissaqarfiup napparsimasunik katsorsaannermi pinngitsaaliineramik atuisoqarnissaanik aalajangiineri ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinerusut, taamaattumillu naatsorsuutigigini ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineri malittarisassat sulianut aalajangiiffigineqartunut atuuttut pinngitsaaliineramik tarnikkut napparsimasunut atuinermut atatillugu malinneqartassasut (j.nr. 2009-905-0009).

Dronning Ingridip Napparsimmavissuani tarnikkut napparsimasunut immikkoortorta qarfirmi aqutsisutut nakorsaaneq L oqarasuaatikkut 14. december 2007-imi oqaloqatigaara, tak. allakkiaq 15. december 2007-imeersoq imaattoq:

"...-p saaffiginnissutaanik suliarinninnnut atatillugu Dronning Ingridip Napparsimmavissuani tarnikkut napparsimasunut immikkoortorta qarfirmi aqutsisutut nakorsaaneq L napparsimasut pinngitsaaliinikkut unitsinneqarsimasut eqqarsaatigalugit inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliineramik apeqqut pillugu oqarasuaatikkut 14. december 2007-imi oqaloqatigaara.

(...)

1) Nakkutilliisussamik toqqaasarneq

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

Silanngajaartut napparsimmavimmiittarneri pillugit inatsimmi § 6, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq silanngajaartuq politiit suliniuteqarnerisigut pinngitsaaliilluni unitsinneqarpat politiit unitsinneqartup angerlarsimaffiani eqqartuussivimmuq unitsitsineq pillugu ingerlaannaq nalunaaruteqassasut, nakkutilliisumik toqqaasoqarnissaa siunertaralugu.

L-ip uannik oqaloqateqarnermini oqaatigaa pinngitsaaliilluni inissiinermi nakkutilliisumik toqqaasoqarnissaata tungaanut sivikinnerpaamik qaammatip ataatsip ingerlasarnera pingaarnertut atuuttoq.

L imatut paasivara tarnikkut napparsimasunut immikkoortortaqarfik eqqartuussiviup aalajangiinissaanik utaqqimaarnerup saniatigut allanik iliuuseqarnek ajortoq.

(...)

Pinngitsaaliinikkut unitsitsineq politiit ikiortiginagit pippat, unitsinneqartullu tamanna qinnutigippagu, nakkutilliisumik toqqaasoqarnissaa suliniutigissallugu nakorsap katarsaanermik ingerlatsisup inatsimmi § 6, imm. 2 tunngavigalugu pisussaaffigaa.

Uanga paasinninnera unaavoq pisussaaffiup taassuma manna nassatarigaa, tassalu unitsinneqartuq nakkutilliisumik toqqaasoqarnissaanut periarfissaqarneranik nakorsap tamatigut ilitsersortartussaagaa. Tamanna unitsinneqartup qinnutigippagu nakkutilliisumik toqqaanerup pinngitsoorani pisussaaneranut ataneqarpoq.

Oqaloqatigiinnermi oqaatigineqarpoq (...) pinngitsaaliinikkut unitsinneqarsimasoq, toqqissisarneqarnissaa siunertaralugu, nakkutilliisumilli toqqaasoqarnissaa kissaatigalugu taassuma oqaatigisimangikkaa, pineqartorlu tarnikkut napparsimasunut immikkoortortaqarfimmit periarfissaq taanna pillugu ilitsersorneqarsimangitsoq.

L-imik oqaloqateqarnerma annertunerusutigut takutippaa tarnikkut napparsimasunut immikkoortortaqarfik nakkutilliisumik toqqaasoqarnissaanut periarfissamik taamaallaat pisuni naliliinikkut ilitsersuisarsimasoq.

(...)

2) Angerlartinneqarumalluni qinnutigisanik suliarinnittarneq

L oqarpoq angerlartinneqarumalluni qinnutigisanik Justitsministerimut silanngajaartut pillugit inatsimmi § 9-kkut piimasaqaatigineqartut napparsimmavissuup suliaangortitsisariaqartarsimaneranik ilisimasaqarani.

L nassuiaalluni oqarpoq napparsimasup pinngitsaaliinikkut unitsinneqartup angerlartinneqarnissani kissaatigippagu pineqartuq napparsimmavissuup oqaloqatigisaraa.

(...) eqqarsaatigalugu taamatut aamma pisoqarsimavoq, taannalu unitsitsinissamik aalajangiinermik naammagittaalliutigininnissamut periarfissamik ilitersorneqarsimanngilaq, tassami tarnikkut napparsimasunut immikkoortortaqarfik isumaqarmat tamatuma kingornatigut angerlartinneqarnissaminik piumasqaateqarnavianngitsoq.

Oqartussaasumut qulliunerusumut silanngajaartut pillugit inatsimmi § 9, imm. 2 tungavigalugu naammagittaalliorsinnaatitaanermut imaluunniit eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 3, § 21, imm. 1, tak. imm. 2 eqqartuussivikkut misiliisitsinnaatitaanermut periarfissat pillugit ilitersuineq taamaallaat pisumi naliliineq tungavigalugu pisarsimavoq, nakorsaanerlu nassuiaalluni oqarpoq tamanna napparsimasup eqqarsartaatsimigut qanoq issusianut nakkutilliisumillu toqqaasoqarsimaneranut ataneqartoq.

(...)"

Peqqissutsimut Pisortaqarfimmut 19. december 2007-imi imatut allappunga:

"Innuttaasup Dronning Ingridip Napparsimmavissuani tarnikkut napparsimasunut immikkoortortaqarfimmi allaffissorluni aqutsinikkut kiffaanngissusiagaasimasup saaffiginninneranut atatillugu ajornartorsiutit ataani taaneqartut nammineerluni misissuiffiginninnermik aallartitsiviginiarlugit aalajangiussakka malugaakka, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 5.

Misissuineramik aallartitsiniarlunga aalajangenera innuttaasup kiffaanngissusiagaasimasup saaffiginninneranut atatillugu aqutsisutut nakorsaanerup L-ip aamma inatsisilerinermi pisortap Michael Mikkelsenip oqarasuaatikkut oqaloqatigiinnerisa kingornatigut pivoq.

Nakkutilliisussamik toqqaasarneq

Inuit silanngajaartut napparsimmavimmiittarneri pillugit inatsimmi nr. 259-imi, 27. maj 1981-imeersumi § 6, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq silanngajaartoq politiit suliniuteqarnerisigut pinngitsaaliinikkut unitsinneqarpat politiit unitsinneqartup angerlarsimaffiani eqqartuussivimmut unitsitsineq pillugu ingerlaannaq nalunaaruteqasasut, nakkutilliisumik toqqaasoqarnissaa siunertaralugu.

Aqutsisutut nakorsaanerup inatsisilerinermi pisortannik oqaloqateqarnermini oqaatigaa pinngitsaaliinikkut inissiinermit nakkutilliisumik toqqaasoqarnissaata tungaanut sivikinnerpaamik qaammatip ataatsip ingerlasarnera nalinginnaasoq.

Pisortaqarfik tamanna tungavigalugu qinnuigaara pissutsit suut nakkutilliisumik toqqaaniarnermi kinguarsaasusarnerisut toqqaaniarnerullu ingerlanera pilertornerulersinniarlugu peqqinnissaqarfik qanoq iliuseqartarnerisut paasissutissiissutigeqqullugu.

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Pinnngitsaaliinikkut unitsitsineq politiit ikiortiginagit pisimappat nakorsaq katsorsaanermik ingerlataqartoq § 6, imm. 2 tunngavigalugu pisussaaffeqarpoq nakkutilliisumik toqqaasoqarnissaa suliniutigissallugu, unitsinneqartup tamanna qinnutigippagu.

Pisortaqarfik qinnuigaara nakorsap katsorsaanermik ingerlataqartup nakkutilliisumik toqqaanissamut periarfissaqarnera unitsinneqartumut ilitsersuutigisarneraa qinnutiginisallu taamaattut nakorsap qanoq iliorluni malitseqartitsivigisarnerai paasissutissiisutigeqqullugu.

Angerlartinneqarumalluni qinnutigisanik suliarinnittarneq

Aqutsisutut nakorsaaneq oqarpoq angerlartinneqarumalluni qinnutigisanik Justitsministerimut inuit silanngajaartut napparsimmavinniitinneqartarneri pillugit inatsimmi § 9-kkut piumasaqaatigineqartut napparsimmavissuup suliassanngortitsisariaqartarsimaneramik ilisimasaqarani.

Aqutsisutut nakorsaaneq aamma oqarpoq napparsimasup pinnngitsaaliinikkut unitsinneqartup angerlartinneqarnissani kissaatigippagu pineqartoq napparsimmavissuup oqaloqatigisaraa.

Pisortaqarfik qinnuigaara napparsimasut allaffissornermi aqutsinikkut kiffaanngissusiagaasimasut angerlartinneqarnissaminnik kissaateqartut nakorsap katsorsaanermik ingerlataqartup allakkatigut aalajangiinermik piumasaqaateqarsinnaatitaaneq pillugu qanoq annertutigisumik ilitsersortarnerai paasissutissiisutigeqqullugu, tak. suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 23.

Pisortaqarfik tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigaara nakkutilliisut, ilaquataasut alallu napparsimasumik napparsimasoq sinnerlugu ikiuinissamut iliuseqarnissamulunnit piginnaatitaasut angerlartinneqarnissamik qinnutigisat pillugit suliat suliarineqarnerini qanoq annertutigisumik peqataatinneqartarnerisut paasissutissiisutigeqqullugu."

Naalackersuisoqarfiup 23. juli 2008-mi imatut akivaanga:

"Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalackersusoqarfimmiit Ombudsmandip allagarisai ullulernerqarsimasut 19. december 2007 tiguneqarsimapput, ajuusaarutigarpullu taama sivisutigisumik akineqannginneri, tamatumunnga pissutaavoq sivisuumik napparsimasoqarsimanera.

Nakkutilliisutut sinniisussamik toqqaasarneq

Tarnikkut nappaatillit napparsimmavinni uninngatinneqartarnerat pillugu inatsimmi nr. 259. 27. maaji 1981-meersumi § 6 tunngavigalugu politiit pisussaapput unitsitsiner-

mi ingerlaannaq eqqartuussivik tamatuminnga nalunaarfigissallugu, nakkutilliisutut sinniisussamik toqqaasoqarniassammat.

Naalackersuisoqarfimmiit politiit attavigineqarsimapput paasiniaarlugu unitsitsinermit qanoq iliortoqartarnersoq. Tassani ilisimatitsissutigineqarpoq, politiit pisinnaatitaanngitsut unitsitsinermit atsiornissamut, kinguneranillu nakkutilliisutut sinniisussamik toqqaasoqartinnagu unitsitseqqusaanatik. Napparsimasup qanigisaanik ikinngutaanilluunniit nakkutilliisutut sinniisussamik pissarsinngikkaanni inunnik isumaginnittoqarfik attavigineqassaaq, nakkutilliisutut sinniisussamik taanna toqqaassammat. Taamaalilluni nakkutilliisutut sinniisussamik toqqaasoqarsimatinnagu unitsitsineq pisinnaangilaq.

Tamatuma kinguneranik politiit eqqartuussivimmut innersuussuteqassapput inuk pineqartoq pinngitsaaliilluni unitsitsinermit nakkutilliisutut sinniisussatut toqqaarneqarsimasoq. Nuummi eqqartuussivik nalunaaruteqarpoq toqqaasarneq ullunik 7, 14,-nik sivilisussuseqarsinnaasartoq, ullormi pineqartumi suliasat aalajangersimasut aammalu sulisut amerlassusaat apeqqutaalluni. Sinerissami eqqartuussiviit suli misissuiffigineqarsimanngillat suliat qanoq sivisutigisarnerat pillugu, aammalu nakkutilliisutut sinniisussat aalajangersimasut toqqaarneqaraangata qanoq sivisutigisarnersoq nalunaarfigineqartarnerat.

Ilaqutariinnermut Peqqussutsimullu Naalackersuisoqarfimmiit immikkoortorta A1-imit naammagittaalliummik tigusaqartoqarsimanngilaq. Nakkutilliisutut sinniisussat toqqaarneqartarnerini sivilisullaartarnera pillugu. Ajornartorsiut tarnip pissusaa pillugu inatsisissap suliarineranut atatillugu eqqartorneqarsimavoq, tassani peqataallutik Politimesteri, nunatta eqqartuussisuunera, aammalu immikkoortorta A1-imi nakorsaaneq. Iliuserineqartartut eqqartorneqarput, aammalu akuersaarneqarluni suliat sivisusarsinnaanerat. Taamaattumik naalackersuisoqarfimmiit iliuseqartoqarsimanngilaq nakkutilliisutut sinniisussamik toqqaasarnerni suliat tuavisaarnissaat pillugu.

Immikkoortorta A1-imi nakorsaaneq ilisimatitsivoq politiit ikiortigalugit pinngitsaaliilluni unitsitsinerit tamarmik nakkutilliisutut sinniisussamik toqqaaffigineqartartut. Taamaalilluni § 6, imm. 2 taamaallaat piumassutsiminnik unittunut atuuttarpoq. § 6, imm. 2 tunngavigalugu nakorsaqa katsorsaasoq pisussaavoq napparsimasup piumasarippagu, nakkutilliisutut sinniisussamik toqqaassalluni. Napparsimasunik kissaateqartoqartillugu A1-imi nakorsat aammalu sulisut ikiuunniartaannarput nakkutilliisutut sinniisussamik toqqaanissamut kissaateqartoqartillugu. Piumassutsimik uninngasunik ajornartorsiortoqartillugu, A1-imi sulisut napparsimasunut erseqqissaatigisarpaat nakkutilliisutut sinniisussamik toqqaanissamut periarfissaqarnera.

Inatsisartut Ombudsmandiata Naalackersuisoqarfik qinnuigaa nassuiaateqaqqullugu qanoq annertutigisumik nakorsat katsorsaasut napparsimasunut pisortatigut pisinnaati-

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

taaffiaakkanut, angerlarnissaminnut kissaateqartunut siunnersuisarnersut, allakkatigut aalajangiinernik pisinnaatitaanerit pillugu, takuuk sullisinermit inatsisini § 23.

Naalackersuisoqarfimmit erseqqissarneqassaaq pisortatigut aalajangererunngimmat, kisiannili nakorsanit aalajangiinerummat. Napparsimasoq angerlartinneqarnissamut itigartinneqaruni, imaappoq, napparsimasup pinngitsaaliilluni unitsinneqarsinnaanermut piunnaasaqatit naammassisimagai, imatut oqaatigalugu, tarnikkut ima ilungersortigaat, amerlanertigut paasinnissinnaanatik, imaluunniit akuerisinnaanagu angerlartinneqarnissamik itigartitsinermit suna pissutaanersoq.

A1-imi nakorsaaneq ilisimatitsivoq angerlartinneqarnissamut itigartitsinermit napparsimasoq nakorsamik oqaloqateqarnermit tamatigut ilisimatinneqartartoq itigartitsinermit suna pissutaanersoq. Napparsimasoq allakkatigut nalunaarfigineqarneq ajorpoq aalajangiineq pillugu. Napparsimasoq nammineq pilluni allattukkanik takunnissinnaatitaavoq, tassanilu allassimasarpoq angerlartinneqarnissamut itigartitsinermit suna tunngavigineqarsimanersoq. Napparsimasut ilaannut, imaassinnaasarpoq allattukkanik takunninnermit nappaataat ajorseriarsinnaasartoq. Taamaattoqartillugu allattukkanik takunninnissaq itigartinneqartarpoq. Napparsimasoq ima pitsanngortigippat periarfissinneqartarput allattukkanik takunninnissamut atuarnissamullu, taamaalillutillu angerlartinneqarnissamut itigartitsissutigineqartunik allakkatigut paasitinneqartutut taaneqarsinnaalluni.

[Periaaseq taanna Danmarkimi malittarisassani periaaseq assigaat, tassami tarnikkut napparsimasunik katsorsaanermit pinngitsaaliinermik atuinermit atatillugu ilisimatitsisarneq naammagittaalliornissamullu periarfissamik ilitsersuisarneq pillugit nalunaarummi § 3-mi oqaatigineqarmat "Pinngitsaaliilluni uninngatitsisoqassasoq nakorsaaneq aalajangerpat tamanna pillugu ilisimatitsineq pinngitsaaliilluni uninngatitsilernissamik aalajangiinermut tunngavioq, tamatumunnga siunertaasoq peqqissutsillu pitsanngoriarnissaanik ilimanaatit pillugit nassuiaammik imaqassaaq." Tassani oqaaseq "ilisimatitsineq" atorneqarpoq, tamannalu itigartitsinermit tunngavilersuutip oqaasiinnartigut nassuiarneqarneratut paasisariaqarpoq.] (Atorfeqarfimmi nutsigaa-voq, nutserneqarnerani qaangiinnarneqarsimammat)

Inatsisartut Ombudsmandiata naggataatigut Naalackersuisoqarfik qinnuigaa nassuiaateqaqqullugu qanoq annertutigisumik nakkutilliisutut sinniisussat, qanigisat allallu napparsimasumut ikiuussinnaasutut pisinnaatitaasut, angerlartinneqarnissamik qinnuteqaatini peqataatinneqartarnerisut.

A1-imi nakorsaaneq ilisimatitsivoq immikkoortortami napparsimasut amerlanersaanut tunngatillugu ilaqtanik qanigisanik oqaloqateqartoqartartoq, napparsimasup tamanna akuersissutigigaangagu. Oqaloqateqarnermit tamakkunani annertunerpaamik ilaatigut tamakkiisumik napparsimasoq pillugu paasissutissat piniarneqartarput, aamalu sooq napparsimasup angerlartinneqarnissamut itigartinneqarsimanera pillugu

nassuiaasoqartarluni. Ilanngullugu nakkutilliisutut sinniisussaq oqaloqatigineqartarpoq, napparsimasup tamanna akuersissutigippagu.

Taamaalilluni napparsimasumut attuumassuteqartut angerlartinneqarnissamut itigartitsinermi ilanngunneqartarput."

Aammattaaq Peqqissutsimut Pinaveersaartitsinermullu Ministereqarfik (Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse) qinnuigaara kalaallit tarnikkut napparsimasut naammagittaalliornissaannut malittarisassat atuuttut pillugit nassuiaateqaqqullugu.

Ministereqarfiup 14. januar 2010-mi imatut akivaanga:

"Mailikkut nassiussat 23. april 2009-meersut Peqqissutsimut Pinaveersaartitsinermullu Ministereqarfiup (Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse) tiguaa, tassanilu tarnikkut napparsimasut Region Hovedstadimi aamma Peqqinnissaqarfimmi Napparsimasut Naammagittaalliuuteqartarfianni naammagittaalliornissamut periarfissaannut inatsisikkut tunngavigisaaq apeqqutigaat.

Mailimi oqaatigaat naammagittaalliornissamut periarfissaq Justitsministereqarfimmut inissinneqarsimasooq, tak. inuit silanngajaartut pillugit inatsit 1938-meersooq, Kalaallit Nunaannut sulii atuuttoq. Kalaallit Nunaanni tarnikkut napparsimasut naammagittaalliutaasa suliarineqarnissaat Sundhedsministereqarfimmut tamatumalu kingornatigut naalagaaffiup nunap immikkoortuini oqartussaasuinut isumagisassanngortinneqarsimanersooq tamanna tunngavigalugu nassuiaasoqarnissaa kissaatigaat.

Illit nammineq oqaatigisattut Kalaallit Nunaanni tarnikkut napparsimasunik katsorsaanermi kiffaanngissusiiaanerit inuit silanngajaartut pillugit Danmarkimi inatsisikkut (inatsisikkut nr. 118-ikkut, 13. april 1938-meersukkut, kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasukkut) siusinnerusukkut atuuttukkut Kalaallit Nunaannut atortusannngortinneqarsimasukkut sulii aalajangersaavigineqarsimapput. Inatsit taanna atasiakkaatigut allannguuteqartinneqarluni Kalaallit Nunaannut 1981-imi atortuulersinneqarpoq, tak. inuit silanngajaartut napparsimmavimmiittarneri pillugit inatsisip Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnera pillugu inatsit nr. 259, 27. maj 1981-meersooq.

Ministereqarfiup oqaatigisinnaavaa Statsministereqarfiup Indenrigs- og Sundhedsministereqarfimmut allakkatigut 7. oktober 2004-meersutigut aalajangersimagaa tarnikkut napparsimasunik katsorsaaneq pillugu inatsit suliaasaqarfimmik 23. marts 1998-imi Justitsministereqarfimmit taamani Sundhedsministereqarfimmut nuussinikkut suliaasaqarfimmi tassani Kalaallit Nunaannut inatsit, tassalu inuit silanngajaartut napparsimmavimmiittarneri pillugit inatsit nr. 11, 13. april 1938-meersooq ilanngullugu nuunneqassasoq. Statsministereqarfiup allagaasa assilinerat ilanngullugu nassiunneqarpoq.

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

Inuit silanngajaartut pillugit inatsimmi § 9-p oqaasertaasa manna nassataraat, tassalu napparsimasup angerlartinneqarumalluni kissaatigisaa akuerineqanngippat aalajangiineq taanna Justitsministerimut suliassanngortinneqarsinnaasoq, Justitsministerilu angerlartitsisoqassanersoq qaammatip ataatsip iluani aalajangiinissaminut pisinnaatitaasoq. Pisinnaatitaaneq taanna qulaani oqaatigineqartut Ministeriet for Sundhed og Forebyggelsemut nuunneqarsimavoq.

Inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliiniarnikkut isiginiagassat aallaavigalugit Ministereqarfiup paasinninnera unaavoq sulianik naammagittaalliuutinut tunngasunik suliarinneq aaqqissuussinermi tamatumunnga pisinnaatitaasumi suliassaqarfimmilu tassani misilittagaqartumi pisariaqartoq.

Taamaattumik Ministereqarfiup Københavns Overpræsidium allakkatigut 30. november 2004-meersutigut aamma 14. december 2004-meersutigut ilisimatippaa kiffaangissusiianeq pillugu naammagittaalliuutinik suliarinneq Ministereqarfiup Overpræsidiumut isumagisassanngortikkaa. Allakkanit siullertut taaneqartunit ilaatigut er-serpoq inatsisip manna nassatarigaa, tassa kiffaangissusiianeq pillugu aalajangiinerit eqqartuussivimmu suliassanngortinneqarsinnaasut, Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 4 E, tak. § 9, imm. 3 naapertorlugu. Ministereqarfiup Københavns Overpræsidiumminut allagaasa assilineri ilanngullugit nassiunneqarput.

Københavns Overpræsidiummip 1. januar 2007-imi atorunnaarsinneqarmat naammagittaalliuutit pillugit suliat taakku suliarinissaannut pisinnaatitaaneq Statsforvaltningen i Hovedstadenimut nuunneqarpoq.

Pinngitsaaliineq, matumani pinngitsaaliilluni aalangeerineq pinngitsaaliillunilu nakorsaaitortitsineq ilanngullugit eqqarsaatigalugit, pillugit aalajangiinerit inuit silanngajaartut pillugit inatsisikkut aalajangersaavigineqarsimangillat, peqqinnissaqarfimmili sulisut pinninneri pillugit naammagittaalliuutit isigineqarput, taamaalillutillu Peqqinnissaqarfimmi Napparsimasut Naammagittaalliuuteqartarfiup nalinginnaasumik pisinnaatitaanerata ataaniillutik.

Ministereqarfiup eqqortussaq anguniarlugu oqaatigissavaa Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik inatsisikkut nr. 369-ikkut, 6. juni 1991-imeersukku Kalaallit Nunaanni Namminersorerullutik Oqartussanut nuunneqarpoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik peqqissutsimullu tunngasut pillugit malittarisassat Namminersorerullutik Oqartussanit Inatsisartut peqqussutaatigut aalajangersarneqarsinnaalerlutik. Nuussinermili tassani tarnikkut napparsimasunik katsorsaanerme pinngitsaaliinermik atuineq ilaatinneqanngilaq. Tarnikkut napparsimasunik katsorsaanerme pinngitsaaliinermik atuineq pillugu suliassaqarfik Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik pillugu inatsisikkut nr. 1406-ikkut, 27. december 2008-meersukku Kalaallit Nunaanni Namminersorerullutik Oqartussanut nuunneqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu ilaatigut kalaallit tarnimikkut napparsimasut naammagittaalliornissamut periarfissaat pillugit malittarisassat Kalaallit Nunaanni Namminersorerullutik Oqartussat aalajangersarsinnaavaat. Malittarisassanilli taamaattunik aalajangersaaneq Kalaallit Nunaanni Namminersorerullutik Oqartussat suliarineraat Ministereqarfiup ilisimanngilaa." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tamakku tunngavigalugit imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"1. Tarnikkut napparsimasunut tunngasunik inatsiseqartitsinikkut aalajangersaaviginnineq pillugu ataatsimut oqaaseqaatit

Pinngitsaaliinikkut unitsitsisarneq pinngitsaaliinikkullu uninngatitsisarneq kii-salu nakkutilliisut pillugit malittarisassat inuit silanngajaartut napparsimmavimmiittarineri pillugit inatsimmiipput, inatsillu taanna inatsisikkut nr. 259-ikkut, 27. maj 1981-imeersukkut Kalaallit Nunaannut atortussanngortinneqarsimavoq⁶⁵.

Inuit silanngajaartut napparsimmavimmiittarineri pillugit inatsit Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik pillugu inatsisip allannguutaa pillugu inatsisikkut nr. 1406-ikkut, 27. december 2008-meersukkut attatiinnarneqarsimavoq, Kalaallillu Nunaanni Namminersorerullutik Oqartussat tarnikkut napparsimasunik katsorsaanerme pinngitsaaliinermik atuisarneq pillugu malittarisassanik aalajangersaanissamut pisinnaatitaaneq 1. januar 2009 aallarnerfigalugu tiguaat.

Taamaalilluni inuit silanngajaartut pillugit inatsit taanna Inatsisartut suliasaqarfimmi tassani malittarisassanik nutaanik akuersissutiginninnissaasa tungaanut atuuppoq.

Tarnikkut napparsimasunut tunngasut pillugit nassuiaammit Inatsisartut 18. maj 2010-mi oqaluuserisaannit erserpoq Naalakkersuisut tarnikkut napparsimasut pillugit inatsisissatut nutaatut siunnersuummik Inatsisartut 2011-mi upernaakkut ataatsimiinneranni saqqummiussiniartut.

Tarnikkut napparsimasunik katsorsaanerme, matumani pinngitsaaliinermik atuineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinerme malittarisassat nalinginnaasut qanoq annertutigisumik atorneqarnissaat

65) Inuit silanngajaartut napparsimmavimmiittarineri pillugit inatsit nr. 118, 13. april 1938-meersoq, inatsisikkut nr. 175-ikkut, 11. juni 1954-imeersukkut, inatsimmi nr. 182-imi, 7. juni 1958-imeersumi § 2-kkut aamma inatsimmi nr. 225-mi, 7. juni 1972-imeersumi § 5-ikkut allannguuteqartinneqarsimasoq.

inuit silanngajaartut napparsimmavimmiittarneri pillugit inatsimmi isummerfigineqarsimannilaq.

Napparsimasunik katsorsaaneq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinertiguunngitsoq ingerlanneqartoq ingerlatsinermik suliaqarnivimmik oqartarnermi pineqartut avataanniippoq.

Taamaattumik ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat sulianut aalajangiiffigineqartunut atatinneqanngitsut tarnikkut napparsimasunik katsorsaanermi imaaliinnarlutik atorneqarput.

Napparsimasunik katsorsaanermi ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi aalajangiinermik oqartarnerup atorneqarnera eqqarsaatigalugu oqaatigaara:

Tarnikkut napparsimasunik katsorsaanermi kiffaannngissusiiasaaneq allatullu pinngitsaaliisarneq pillugu Danmarkimi inatsisissatut siunnersuummi, inuit silanngajaartut napparsimmavimmiittarneri pillugit inatsimmik 1. oktober 1988-imi Danmarkimi taarsiisumi § 31-mi napparsimasup pinngitsaaliinermik atuisamaaneq pillugu ilisimatitsisussaataaneq pillugu oqaaseqaatinin manna er-serpoq⁶⁶:

"Pinngitsaaliinermik atuinissaq pillugu aalajangiinerit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinerusut ilimagineqartariaqarpoq, tamatumalu ilaatigut nassataralugu ingerlatsineq pillugu inatsimmi qinnuteqartoqarneratigut allakkatigut kingusinnerusukut tunngavilersuisarneq pillugu malittarisassat atorneqartussaanerat." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tamanna matumunnga ataneqartinneqartariaqarpoq, tassalu suliassaqrfinni ingerlatsinermik suliaqarnerup aalajangiinertut nalinginnaasumik isigineqanngiffigisaraluini, pingaartumik sulianik suliarinninnermi paasisutissartalersuisarneq pillugu suliat ingerlanerini aalajangiinerit eqqarsaatigalugit, inatsisilerineq pillugu allaaserisani/atuakkiani ilimagineqarmat paasisutissanik pinngitsaaliinikkut pissarsiniarneq malittarisassani aalajangiinernut atatinneqartuni pineqartunut ilaatinneqareersut⁶⁷.

Uanga tamanna tunngavigalugu paasinninnera unaavoq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi malittarisassat tarnikkut napparsimasunik katsorsaanermi pinngitsaaliinermik atuinermi atorneqartussaasut, suliassat

66) Folketingstidende 1987-188, Tillæg A, sp. 1022.

67) Hans Gammeltoft-Hansen allallu, "Forvaltningsret", aappassaanik naqitertitaq, 2002, qupperneq 51.

suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi malittarisassat inatsisini allani saneq-qunneqarsimangippata.

Pingaartumik napparsimasut allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerat eq-qarsaatigalugu oqaatigaara napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 6-imi, 31. maj 2001-imeersumi §§-it 19-imit 22-mut atorneqassasut, tak. oqaaseqaammi matumani tamanna pillugu kingusinnerusukkut allaaserineqartut.

Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut unitsitsisarneq katsorsaasarnerlu pillugit ilassutaasumik malittarisassat Peqqissutsimut Avatangiisinullu Pisor-taqarfiup kaajallaasitaani nr. 10-mi, 12. juni 1996-imeersumi aalajangersar-neqarsimapput. Malittarisassat taakku malittarisassanut Danmarkimi tarnik-kut napparsimasunut tunngasut pillugit inatsit tunngavigalugu atuuttunut as-singukannerput.

Sulinermi malittarisassat suliffiup nammineq iluani sulinermi atugassat taa-maattut innuttaasunit immikkut tunngaviginiarneqarsinnaangikkaluartut ma-littarisassat ingerlatsivimmik qilersuisuusut inatsiseqartitsinikkullu tunnga-vimmut inatsisit nalunaarutillu nassatarisaannut tapertaasut pineqarput.

Tarnikkut napparsimasunik katsorsaanermi napparsimasut pissutsinut immin-nut tunngasunut sunniuteqaqataasinnaanerminnut periarfissaasa qulakkeer-neqarnissaat isiginiarlugu malittarisassat aqunneqarnissaat ataatsimut angu-niartariaqartoq.

Paasinnineq taanna tarnikkut napparsimasunik katsorsaanermi kiffaanngis-susii-aasarneq allatullu pinngitsaaliisarneq pillugit Danmarkimi inatsit pillugu oqaaseqaatini nalinginnaasuni aamma tunngaviutinneqarpoq, inatsisissatullu siunnersuummi imm. 6.4 pillugu oqaaseqaatini nalinginnaasuni imatut allaa-serineqarluni⁶⁸:

“Napparsimasut pissutsinut imminnut tunngasunut sunniuteqarnissaminnut aalaja-ngeeqataanissaminnullu periarfissaat napparsimasut tarnikkut napparsimasunut immikkoortortaqarfimmiinnerminnik, taamalu aamma pinngitsaaliinermik atuinermik qanoq misigisaqarnerannut annertuumik pingaaruteqassasoq ilimagineqarta-riaqarpoq.

Napparsimasut sunniuteqaqataanerat pillugu apeqqut ataatsimiititaliap isumaliutis-siissummi nr. 1068/1986-imi qupp. 404-mi tulliinilu aamma isumaliutissiissummi nr. 1109/1987-imi qupp. 94-imi suliaaraat.

Ataatsimiititaliap ilaatigut oqaatigaa napparsimasut sunniuteqaqataatinneqarnerat napparsimasut namminneq naleqassutsimik sulisullu napparsimasunut isummerne-rannik misigisimanerannut sunniuteqartoq, taamatuttaarlu napparsimasut sunniute-

68) Folketingstidende 187-1988, Tillæg A, sp. 998.

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

qaqataanerat nakkutilliinermi iliuutsit atornerluisinnaanermik pinaveersaartitse-
qataasutut pingaartillugu isigineqartariaqartoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

*Inuit Europami Pisinnaatitaaffii pillugit inatsimmi kunngip peqqussutaatigut
nr. 814-imi, 18. september 2001-imeersukkut Kalaallit Nunaannut atortuuler-
sinneqarsimasukkut malittarisassat napparsimasunut akuliunnerit suut tarnik-
kut nappaatinik katsorsaanermi pisinnaanerat aamma killissalersorpaat.*

*Isumaqatigiissut taanna artikel 3-mi naalliutitsinerup, inuppalaanngitsumik ni-
kanarsaataasumilluunniit pinninnerup atorneqarnissaasa inertequtaaneran-
nik imaqarpoq, artikel 5-ilu kiffaanngissusiiaanermut atatillugu inatsiseqar-
titsinikkut innarlitsaaliinermut tunngasunik imaqarluni.*

Artikel 5-ikkut makku aalajangersarneqarput:

*"Imm. 1. Kinaluunniit pisinnaatitaaffeqarpoq kiffaanngissuseqarnissaminut immi-
nullu isumannaatsuutinnissaminut. Arlaannaannilluunniit kiffaanngissusiiaasoqas-
sannqilaq taamaallaat pisuni imaattuni aamma periaasissatut inatsisikkut peqqussu-
taasunut naapertuuttumik pisuni pinnani:*

a) (...)

(...)

*e) inunnik nappaatinik tunillannartunik siaruatsaaliuinialuni, inunnik niaqulaar-
nermik nappaatilinnik, imigassamik narkotikamilluunniit pinngitsuuisinnaanngit-
sunik angalaaginnartunilluunniit inatsisinut naapertuuttumik kiffaanngissusiiaaneq*

d) (...)"

*Napparsimasunik katsorsaanermi ilaasut misissuininni pineqartut tulliuttuni
allaaseraakka.*

2. Nakkutilliisumik toqqaasarneq

*Peqqisutsimut Pisortaqarfimmut tusarniaaninni oqaatigineqartutut nakkutil-
liisumik toqqaasarneq inuit silanngajaartut napparsimmavimmiittarneri pillu-
git inatsimmi § 6-ikkut aalajangersaavigineqarsimavoq.*

*2.A. Pinngitsaaliinikkut unitsitsinermi, pinngitsaaliinikkut uninngatitsinermi
aamma pinngitsaaliinikkut katsorsaanermi qinnuteqaateqartoqanngitsoq nak-
kutilliisumik toqqaasarneq*

*Pinngitsaaliinikkut unitsitsinermut atatillugu nakkutilliisumik toqqaaneq pin-
ngitsoorani pisussaavoq, tak. inatsisikkut aalajangersakkami imm. 1, Peqqis-
sutsimullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini oqaatigaa po-*

litiit ikiorsiullugit pinngitsaaliinikkut unitsitsisoqarneq ajortoq, nakkutilliisumik toqqaasoqarnissaa suliniutigineqareersimatinnagu. Nakkutilliisoq eqqartuussivimmit (kredsretten) toqqarneqartarpoq, taamaalillunilu piffissap toqqaaniarnermut atorneqartup qanoq sivisutiginissaani eqqartuussiviup suliamik suliarinninnera apeqqutaasinnaalluni.

Tamanna tunngavigalugu pinngitsaaliinikkut unitsitsinermut atatillugu nakkutilliisumik toqqaasarnermi periaaseq pillugu oqaaseqaatissaqanngilanga.

Tamatuma kingornatigut apeqqutaalerpoq pinngitsaaliinikkut uninngatitsinermi aamma pinngitsaalinikkut katsorsaanermi napparsimasoq tamatuminnga erseqqissumik qinnuteqanngikkaluartooq nakkutilliisumik toqqaasoqartariaqarnersoq.

Inuit silanngajaartut napparsimmavimmiittarneri pillugit inatsimmik Danmarkimi aqutsineq atuuttoq malillugu pinngitsaaliinikkut uninngatitsinerni tamani nakkutilliisumik toqqaasoqartartussaavoq, napparsimasoq taamaaliortoqasanngitsoq erseqqissumik oqarsimanngippat, tak. Justitsministereqarfiup tarnikkut napparsimasunik aqutsinikkut kiffaanngissusiiiaanermi naammagittaalliornissamut periarfissaq eqqartuussivikkullu misiliisitsisarneq pillugit kaajallaasitaani 9. juli 1982-imeersumi § 5, imm. 2⁶⁹.

Nakkutilliisumik toqqaasoqarnissaanik taamatut pisariaqartitsineq uanga paasinninnera malillugu Kalaallit Nunaanni tarnikkut napparsimasut eqqarsaatigalugit aamma atuuttariaqarpoq, tassami pinngitsaaliinikkut uninngatitsineq aamma pinngitsaaliinikkut katsorsaaneq napparsimasup tamatuma pissuseqaatanik kiffaanngissusiiagaasarmat.

Peqqissutsimut Avatangiisinullu Pisortaqarfik kaajallaasitami nr. 10-mi, 12. juni 1996-imeersuni § 23, imm. 2-kkut imatut aamma aalajangersaasimavoq:

"Dronning Ingridip Napparsimmaviata isumarujuttunut immikkoortortaqarfiani pinngitsaaliilluni tigungmininnermi imaluunniit pinngitsaaliilluni suliarinninnermi nakorsaanerusoq pisussaavoq napparsimasup qinnuteqarneratigut isumagissallugu taassuma nakkutiginnittussalernissaa."

Tarnikkut napparsimasunut nakorsat sulinerminni malittarisassaasit taanna pillugu oqaaseqaatissaqanngilanga, naatsorsuutigigakkumi napparsimasup nak-

69) Isumaliutissiissut nr. 1068, 14. februar 1986-imeersoq, "Principbetænking om tvang i psykiatrien", quppernerit 340 tullialu.

kutilliisumik toqqaasoqarnissaa kissaatigineraa peqqinissaqarfimmi sulisut paasiniartaraat.

2.B. Pisuni allani qinnuteqartoqarneratigut nakkutilliisumik toqqaaneq

Napparsimasunik kiffaanngissusiiiaanerup saniatigut pisuni allani kiffaanngissusiiiaanerni nakkutilliisumik toqqaasoqassappat napparsimasup tamatuminnga qinnuteqarnera apeqqutaavoq, tak. inatsimmi § 6, imm. 2:

"Napparsimmavimmi katsorsaasarfimmiluunniit nakorsartinnermik pisartuni allani stk. 1-imi taaneqartuunngitsuni aamma taamatut nakkutilliisuliinissaq nakorsap passussisuusup sulissutigisussaavaa silanngajaartup nammineq tamanna kissaatigippagu."

Inatsisiliortut "pisartuni allani"-mik oqarnerminni suna pisimaneraat inatsimmi § 6, imm. 2-p oqaasertaani takuneqarsinnaanngilaq.

§ 6. imm. 2⁷⁰ pillugu oqaaseqaatit imaattut inatsisissatut siunnersuut piareersarlugu sulianit erserput:

"(...) Eqqarsaat taanna aamma Justitsministereqarfiup ilalersinnaammagu siunnersuutigineqarpoq nakorsaq katsorsaaneramik suliaqartoq kialuunniit politiit ikiortigalugit pinngitsaaliinikkut unitsinneqarnerani nakkutilliisumik toqqaasoqarnissaanik ingerlaannaq suliniuteqartassasoq, taamatuttaarlu unitsinneqartut allat tamanna qinnutigippassuk nakkutilliisumik taamaattumik toqqaasoqartassasoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Taamaalilluni pinngitsaaliinikkut unitsitsinermik aamma "pisartunik allanik" immikkoortisimatitsineq tassaannngilaq pinngitsaaliinikkut unitsitsinerup katsorsaaneramilu pinngitsaaliinerit allat immikkoortisimaneqarnerat, tassaallunili pinngitsaaliinikkut unitsitsinermi nakkutilliisumik pinngitsoorani toqqaassusaanerup aamma pinngitsaalinagit unitsinneqartunut nakkutilliisumik pi-sussaaffiginagu toqqaasarnerup immikkoortisimaneqarnerat.

Taamaattumik pinngitsaaliinikkut unitsitsinerup saniatigut pinngitsaaliinerni allani nakkutilliisumik toqqaaneq pinngitsaalineqaratik unitsinneqartunut sannilliullugu immini sunniuteqanngilaq, tassami napparsimasut taakku nakkutilliisumik toqqaasoqarnissaanik inatsiseqartitsineq tunngavigalugu piumasaqarsinnaanertik pisinnaatitaaffigimmasuk, napparsimasulli pinngitsaaliinikkut unitsinneqartut nakkutilliisumik toqqaassunneqareersimasussaallutik.

Kisiannili peqqinnissaqarfimmi sulisut napparsimasunut pinngitsaaliinikkut unitsitaanngitsunut nakkutilliisumik toqqaanissamut periarfissaqarnerannik

70) Rigsdagstidende 1937-38, Tillæg A, Blad Nr. 34, qupperneq 6.

qaqugukkut ilitsersuisassanersut apeqqut pilerpoq, tak. 2.C-mi tulliuuttuni allaaserineqartut.

2.C. Ilitsersuisussaatitaaneq

Pinnngitsaaliinikkut unitsitsinerup, pinnngitsaaliinikkut uninngatitsinerup pinnngitsaaliinikkut katsorsaanerup saniatigut pisuni allani nakkutilliisumik toqqaasoqarnissaanik napparsimasup qinnuteqarneranik tunngaveqarnera isigalugu peqqinnissaqarfimmi sulisut napparsimasunut pinnngitsaaliinikkut unit-sitaanngitsut nakkutilliisumik toqqaanissamut periarfissaqarnerannik ilitsersuinissaminut qaqugukkut pisussaaffeqarnerat qulaajassallugu pingaartuuvoq.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7, imm. 1 ilitsersuisussaatitaaneq pillugu imaattunik imaqarpoq:

“Ingerlatsinermi oqartussaaffiup inuit oqartussaaffigisamini suliassat pillugit apeqquteqarlutik saaffiginnittut pisariaqarneratut annertutigisumik ilitsersorlugillu ikiortassavai.”

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 2, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq aalajangersagaq taanna taamaallaat suliani aalajangiiffigineqarsimasuni aalajangiiffigineqartussaniluunniit atuuttoq.

Taamaalilluni tarnikkut napparsimasup pinnngitsaaliinermik atuiffigineqarnissaanik aalajangerneq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinermik oqartarnertut aalajangiinerusoq aallaavigineqarpat napparsimasup ilitsersorneqarnissaanik pisussaaffeqarneq pinnngitsaaliinermik atuneq pineqalerpat tamatigut imaaliiallaannaq piussaaq.

Aalajangersagaq taanna innuttaasup tamanna qinnutigippagu innuttaasullu ilitsersorneqarnissaa pissusissamisoorpat naleqquppallu ilitsersuinissamut pisussaaffiliisuvoq⁷¹.

Ingerlatsinermi oqartussaasoq aalajangersimasumik pissusilinnik aalajangiinerani innuttaasoq inatsisikkut immikkut pisinnaatitaaffiligaappat oqartussaasoq innuttaasumut immikkut pisinnaatitaaffeqarsinnaanermik maluginneqqusinnissaminut nalinginnaasumik pisussaaffeqartussaavoq⁷².

Taamaalilluni uanga paasinninnera unaavoq peqqinnissaqarfik pisuni tamani katsorsaaneq eqqarsaatigalugu napparsimasup peqqinnissaqarfiullu isumaqatigiinnngissuteqarfigisaanni, napparsimasullu nakkutilliisulerneqarfigereersi-

71) John Vogter, "Forvaltningsloven", 1999, qupperneq 204.

72) John Vogter, "Forvaltningsloven", 1999, qupperneq 206.

manngisaani taamaattumik toqqaanissamut periarfissaqarneranik napparsimasumut ilitsersuinissaminut pisussaaffeqarpoq.

Aammattaaq nakkutilliisumik toqqaanissamut periarfissaqarneranik qaqugukut ilitsersuisoqartarnissaanik apeqqut pilerpoq, tamatumunngalu atatillugu suliassat suut nakkutilliisup isumagisassarinerai pingaartillugu isiginiarneqartariaqarpoq.

Silanngajaartup qanoq issusianik malinnaatinneqarnissani aamma napparsimasup napparsimmavimmi uninnganerata pisariaqartoq sinnernagu sivisussuseqartinneqarnissaata isiginiarnissaa nakkutilliisup suliassarai⁷³.

Nakkutilliisoqartitsinermik aaqqissuussineq inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliinermik inuppalaassutsimillu anguniagaqarnermik siunertaqarpoq⁷⁴.

Taamaattumik uanga paasinninnera unaavoq pisuni tamani isiginiagassat aalajangiisuusut tamanna assortunngippassuk peqqinnissaqarfiup pinngitsaaliinermik atuinninnerani nakkutilliisumik toqqaanissamut periarfissaqarnera ilitsersuutigineqartariaqartoq.

Nakkutilliisoqartitsinermik aaqqissuussineq siunertaminik eqqortitsisinnaasappat napparsimasup pinngitsaaliinermi atuiffigineqannginnerani napparsimasoq nakkutilliisumik toqqaasoqassanersoq isummerfiginninnissaminut sapinngisamik annertunerpaamik periarfissinneqartariaqarpoq.

Nakkutilliisumik toqqaasoqarnissaanik pisariaqartitsineq pisumi napparsimasup katsorsaanerme pinngitsaaliinermik atuneq pillugu naammagittaalliornissamik kissaateqarfisaaani aamma pilersarpoq.

Taamaalilluni pinngitsaaliinikkut unitsitsisoqarnerani, pinngitsaaliinikkut uninngatitsisoqarnerani aamma pinngitsaaliinikkut katsorsaanerme napparsimasumut siunnersortimik toqqaasarnerup aamma pinngitsaaliinikkut allatigut akuliunnerni qinnuteqartoqarneratigut toqqaasarnerup immikkoortisimaneranut Danmarkimi atulersinneqartoq isumaliutissiissummi nr. 1068-imi, 14. februar 1986-imeersumi "Principbetænking om tvang i psykiatrien"-imi quppernermi 344-mi imatut allaaserineqarpoq:

"Napparsimasumut siunnersortimik toqqaaneq pinngitsaaliilluni unitsitsinerni, pinngitsaaliilluni uninngatitsinerni pinngitsaaliillunilu katsorsaanerni tamani pinngitsoorani pisartussaagaluartoq toqqaaneq pinngitsaaliinermik atuinerni allani - soorlu aalangeerinerni, timip nukiinik atuinerni imaluunniit illersorniarluni iliut-sinik atuinerni - taamaallaat qinnuteqartoqarneratigut pisariaqarpoq, tassami pisuni taaneqartuni kingullerni napparsimasumut siunnersorti pisariaqartinneqar-

73) Isumaliutissiissut nr. 1068, 14. februar 1986-imeersoq "Principbetænking om tvang i psykiatrien", qupperneq 340 tullialu.

74) Isumaliutissiissut nr. 1068, 14. februar 1986-imeersoq "Principbetænking om tvang i psykiatrien", qupperneq 342.

neq ajormat, napparsimasup naammagittaalliummik aallartitsinissani kissaatiginnigippagu. Napparsimasup naammagittaalliornissani kissaatigalugu oqaatigippagu ingerlaannaq ilisimatinneqartariaqarpoq tamanna kissaatigiguniuk napparsimasunut siunnersortilerneqarsinnaasoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Isumaqarpunga nakkutilliisumik toqqaanissamut periarfissaqarneranik ilitseruineq pinngitsaaliinermik atuineq pillugu naammagittaalliuuteqarnissamut periarfissaqarneranik ilitseruineranut atatillugu tamatigut pisariaqartoq, nakkutilliisoq piffissap taamaalinerani toqqarneqareersimannigippat. Tamanna napparsimasup nakkutilliisumik toqqaanissamut periarfissamik siusinnerusukut ilitserorneqarsimanera apeqqutaatinnagu atuuppoq.

Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini imatut oqarsimanera maluginiarpara:

"Piumassutsimik uninngasunik ajornartorsiortoqartillugu A1-imi sulisut napparsimasunut erseqqissaatigisarpaat nakkutilliisutut sinniisussamik toqqaanissamut periarfissaqarnera."

Tamatuma kingornatigut manna naatsorsuutigaara, tassalu Naalackersuisoqarfiup paasissutissiissutaa ilitseruisussaataitanerup annertussusia aamma piffissaq ilitseruiffiusoq pillugit qulaani oqaaseqaatit naapertorlugit paasineqassasoq.

Naammagittaalliornissamut periarfissamik ilitseruinissamut pisussaaffik tulittuni sukumiinerusumik allaaseraara.

3. Angerlartinneqarumalluni qinnuteqaatinik suliarinnittarneq

3.1. Angerlartinneqarumanerup itigartitsissutigineqarneranut tunngaviusoq

Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini oqaatigaa napparsimasup angerlartinneqarumalluni qinnuteqaataa pisuni makkunani itigartitsissutigineqartartoq:

"Naalackersuisoqarfimmit erseqqissarneqassaaq pisortatigut aalajangernerunngimmat, kisiannili nakorsanit aalajangiinerummat. Napparsimasoq angerlartinneqarnissamut itigartinneqaruni, imaappoq, napparsimasup pinngitsaaliilluni unitsinneqarsinnaanermut piumasaqaatit naammassisimagai, imatut oqaatigalugu, tarnikut ima ilungersortigaat, amerlanertigut paasinnissinnaanatik, imaluunniit akuerisinnaanagu angerlartinneqarnissamik itigartitsineranut suna pissutaanersoq."

Siullertut oqaatigaara angerlartinneqarumanermik itigartitsinerup ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinerunnginneranik

Naalackersuisoqarfiup paasinninnera ilalersinnaanngikkiga, tassami pinngitsaaliinermik atuisoqarnissaanik ingerlatsivimmi oqartussaasup aalajangiineri ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinerugajuttarmata, tak. immikkoortumi 1-imi nassuiaatiga.

Ilassutitut oqaatigaara aalajangiinermi angerlartinneqarumanerup itigartinneqarnissaanik nakorsap naliliinerata ilaanera immi ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiineruneranik naliliinermut suniuteqanngitsoq.

Tulliullugu angerlartinneqarumanermik itigartitsinermut inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq pillugu oqaatigaara:

Angerlartinneqarumanerup nakorsamit katsorsaanermik ingerlataqartumit itigartinneqarsinnaanerani apeqquq inuit silanngajaartut napparsimmavimmiittarneri pillugit inatsimmi § 8 imaattunik oqaasertaqartoq tunngavigalugu aalajangiivigineqassaaq:

"Imm. 1. Nakorsaq peqqissaasuusooq isumaqarpat napparsimasooq immi allanulluunniit navianarmat imaluunniit peqqissisutut angerlartinnissaata napparsimasup ajorunnaarnissaa ilimanarunnaarsinnerussammagu peqqissisutut angerlartinnissaa mianersuaalliornerussasooq peqqissisutut angerlartinnissaa itigartitsissutaassaaq.

Imm. 2. Pisartut stk. 1-imi taaneqartut avataanni peqqissisutut angerlartitsinissamik qinnutigisap akuerinissaa nakorsap passussisusup itigartitsissutigisariaqanngilaa napparsimasumut namminermut annertuumik ajoqutaanissaa ilimagisariaqanngip-pat itigartitsinerlu eqqartuussisoqarnermut ministerip akuerinnigippagu."

Tassani aamma ilaavoq inatsimmi § 7-ikkut aalajangersarneqarmat napparsimasooq peqqissisimappat angerlartitsineq pinngitsoorani pissasooq, tamanna napparsimasup nammineq allalluunniit tamanna qinnutiginnikkaluaraat.

Taamaalilluni angerlartitsisoqassanersoq naliliinermi angerlartitsineq napparsimasup immi allanulluunniit ulorianartuunera pissutigalugu illersorneqarsinnaasuunnginnersoq imaluunniit peqqissisitsinnaaneq angerlartitsinerup annertuumik annikillissisaneraa pisumi naliliisoqassaaq.

Piumasagaatip kingulliup pingaartumik manna nassataraa, tassalu napparsimasup katsorsaanermik neqeroortigineqartumik, assersuutigalugu nakorsaatitugassatut innersuunneqartunik, atuiumanninnera immi napparsimasup angerlartinneqarumanerani itigartitsinermut tunngaviusinnaannginnera.

Taamaalilluni napparsimasup katsorsaanermik neqeroortigineqartumik atuiumanninnera angerlartitsinerup inatsimmi § 8 tunngavigalugu tunngavi-

lersuutaasinnaasut tunngavigalugit itigartinneqarneranik nassataqarsinnaanersoq pisumi naliliisoqassaaq.

Angerlartitsineq pisut inatsimmi § 8, imm. 1-imi, tak. § 8, imm. 2, taaneqartut saniatigut taamaallaat itigartitsissutigineqarsinnaavoq angerlartitsineq napparsimasumut namminermut kingunerlutsitsissasoq ilimagisariaqarpat, aalajangiinerlu Justitsministereqarfiup akuerippagu. Pisumi tassani pinngitsaaliinikkut uninngatitsinissamut periarfissaq pinngitsaaliinikkut unitsitsinermit periarfissamit annertuneruvoq.

3.2. Aalajangiinerup nalunaaarutigineqarnera tunngavilersorneqarneralu

Siullertut malugaara Peqqissutsimut Avatangiisinullu Pisortaqarfiup kaajallaasitami nr. 10-mi, 12. juni 1996-imeersumi § 11, imm. 1-ikkut aalajangersarneqartoq nakorsaanerup napparsimasoq sapinngisamik piaartumik kingusinnerpaamillu nal. ak. 24-t qaangiutsinnagit nalunaarfigissagaa qinnuteqaat akuerineqarsimanersoq, imaluunniit kiffaangissusiiaaneq aallartinneqassanersoq.

Aalajangersakkap taassuma isornartorsiuinissannut pissutissaqalersinngilaa nga.

Uanga paasinninnera unaavoq nakkutilliisoq toqqarneqarsimappat nakkutillii-soq aalajangiinermik aamma nalunaarfigineqartariaqartoq, napparsimasoq taamaaliortoqarnissanut akerliunngippat. Taamatut ilisimatitsisussaaitaanermut tunngavilersuutitut oqaatigaara ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermit suliami illua'tungiusup sinniisoqartinneqartarnera pillugu malittarisassat nalinginnaasut manna nassatarigaat, tassalu suliami illua'tungiusumut sinniisuusoq suliap aalajangiivigineqarnera pillugu nalunaarfigineqartariaqartoq, nakkutilliisumillu toqqaanerup siunertaata nakkutilliisup aalajangiineq pillugu nalunaarfigineqarnissaa immikkut pisariaqalersikkaa.

Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermik nalunaaarutiginnittarneq pillugu siullertut oqaatigaa:

"A1-imi nakorsaaneq ilisimatitsivoq angerlartinneqarnissamut itigartitsinermit napparsimasoq nakorsamik oqaloqateqarnermit tamatigut ilisimatinneqartartoq itigartitsinermit suna pissutaanersoq. Napparsimasoq allakkatigut nalunaarfigineqarneq ajorpoq aalajangiineq pillugu."

Napparsimasup angerlartinneqarnissamik kissaatigisaata itigartinneqarnissaanik aalajangiineq pinngitsaaliinikkut uninngatitsisoqarnissaanik aalajangiineruvoq.

Qulaani immikkortumi 1-imi oqaatigineqartutut pinngitsaaliilluni uninngatitsinerit pillugit aalajangiinerit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavi-

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

galugu aalajangiinerupput, aalajangiinerlu oqaasiinnartigut nalunaarutigineqarpat suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi allakkatigut kingusinnerusukkut tunngavilersuisarneq pillugu malittarisassat atorneqassapput.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 23 imaattunik imaqarpoq:

"Aalajangiinermik oqaasiinnakkut nalunaarfigineqartup aalajangiineq imminik taperiisuulluinnangippat piumasarisinnaavaa aalajangiinermut tunngaviusoq allaganngorlugu piумallugu. Tamatuminnga qinnuteqaat oqartussaasunut saqqummiunneqassaaq aalajangiinermik nalunaarutip suliami peqataasumit tiguneqarne-rata kingornagut ullut 14-it qaangiutsinnagit.

Imm. 2. Tunngaviusup allaganngorlugu nalunaarutigineqarnissaanik imm. 1 malil-lugu qinnuteqaat sapinngisamik piaartumik akineqassaaq. Qinnuteqaat oqartussaa-sumit akissuteqartussamit tiguneqarnermi kingorna ullut 14-it qaangiutinnginne-ranni akineqanngippat oqartussaasup taassuma suliami peqataasoq tamatumunnga pissutaasumik kiisalu qinnuteqaatip qaqugu akineqassangatinneranik nalunaarfi-gissavaa."

Suliassalli suliarineqartarnerat pillugu inatsisip aalajangiineq allakkatigut qaqugukkut nalunaarutigineqassanersoq ataatsimut aalajangersaaviginngi-laa.

Taanna tunngavigalugu angerlartinneqarumanermik itigartitsinerit oqaasiin-nartigut nalunaarutigineqartarnerannut aallaavittut akerliliissutissaqanngi-langa, piumasaaqatigalugu napparsimasoq allakkatigut tunngavilersuisoqar-nissaanik piumasaaqateqarsinnaatitaanermik ilisimatinneqartassasoq, aam-ma tak. oqartussaasut ilitersuisussaataanerit pillugu qulaani oqaaseqaatik-ka.

Tulliullugu oqaatigaara kaajallaasitami § 11, imm. 2 aalajangersakkamik i-maattumik imaqartoq:

"Nakorsaaneq pinngitsaaliilluni tigumminninnissamik aalajangiiguni tamatumun-ga pissutaasumik tamatumalu siunertarisaanik napparsimasoq ilisimatissavaa. Nakorsaanerup napparsimasoq peqqinnerulersinnaanissaanut tunngasunik ilitser-sussavaattaaq."

Aalajangersagaq taanna oqaasiinnartigut aalajangiinerup tunngavilersornis-saanut pisussaaffeqarneq pillugu malittarisassatut paasisariaqarpoq. Tamatu-munnga atatillugu oqaatigaara ingerlatsinermi ileqqorissaarnerup manna piu-masaaqataatikkaa, tassalu aalajangiinerit oqaasiinnartigut nalunaarutigine-

qartut pisariaqarneratut annertutigisumik aallaavittut aamma tunngavilersorneqartassasut.

Aalajangersakkamilli aqutsinerup arlalitsigut isumaliutersuuteqarnissannut pissutissalersippaanga, tassami Naalakkersuisusoqarfiup tusarniaanermut akissummini aalajangiinerup tunngavilersorneqartarneranut atatillugu makku aamma oqaatigisimammagit:

"Napparsimasoq nammineq pilluni allattukkanik takunnissinnaatitaavoq, tassanilu allassimasarpoq angerlartinneqarnissamut itigartitsinermit suna tunngavigneqarsimanersoq. Napparsimasut ilaannut, imaassinnaasarpoq allattukkanik takunninnermi nappaataat ajorseriarsinnaasartooq. Taamaattoqartillugu allattukkanik takunninnissaq itigartinneqartarpoq. Napparsimasoq ima pitsanngortigippat periarfissinneqartarput allattukkanik takunninnissamut atuarnissamullu, taamaalillutillu angerlartinneqarnissamut itigartitsissutigineqartunik allakkatigut paasitinneqartutut taaneqarsinnaalluni."

Taamaalilluni Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermi akissutaani issuarneqartooq kingulleq imatut paasineqartariaqarpoq peqqinnissaqarfiup pinngitsaaliilluni uninngatitsinerni tunngavilersuisussaataaneq nalinnginnaasumik imaalillugu malittaraa, tassalu tunngavilersuineq katsorsaanerup ingerlaqqinera ajorseriartissappagu tunngavilersuinissap itigartitsissutigisarneratigut.

Periaatsitut paasissutissiissutigineqartoq aamma kaajallaasitami § 11, imm. 2 angerlartinneqarumanernik itigartitsinissamik aalajangiinerit tunngavilersorneqanngitsoorsinnaanerannik imaqanngitsoq imminnut imaaliillaannaq naapertuutinnigillat.

Tamatuma kingornatigut apeqqutaalerpoq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 24 tunngavigalugu tunngavilersuisussaataaneq kingusinnerusukkut allakkatigut tunngavilersuinermi atorneqartartoq, tak. inatsimmi § 23, kaajallaasitami § 11, imm. 2 tunngavigalugu tunngavilersuinernut atorneqassanersoq.

Tamanna sunniuteqarpoq, tassami suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 24, imm. 3-kkut, aalajangersarneqarmat tunngavilersuineq isiginia-gassanit suliame illua'tungiusup allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerata killissalersuutaasinnaasunit taamaallaat killissalersorneqarsinnaasooq, tak. tamanna pillugu erseqqinnerusumik tulluuttuni allaaserineqartut.

Siullertut oqaatigaara napparsimasup allakkatigut tunngavilersuisoqarnissaa kissaatigippagu, tak. suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 23, kissaatigisaq taanna malinneqassaaq, tunngavilersuullu taamaallaat suliassat su-

liarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 24, imm. 3-mi, tak. § 15, taaneqartunit killissalersorneqarsinnaalluni.

Paasitinneqarumalluni qinnuteqaammik itigartitsissagaanni itigartitsinissamut piumasaqaatit paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu immikkortumi kingusinnerusumiittumi erseqqinnerusumik sammissavakka.

Oqaasiinnartigut tunngavilersuisussaatitaaneq kaajallaasitami § 11, imm. 2-p nassatarisaa pillugu apeqquq eqqarsaatigalugu uanga paasinninnera unaavoq allakkatigut tunngavilersuutit pillugit piumasaqaatit immikkuualuttulersugaanissaannik piumasaqaatit annertoqataat aalajangiinerit oqaasiinnartigut nalunaarutigineqartut immikkuaaluttulersugaanissaannut piumasaqaatigineqarsinnaanngitsut.

Tamanna makkununga ataneqarpoq, tassalu suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi malittarisassat allakkatigut aalajangiinernorpiaq tunngasuunerat, tak. suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 22, suliassallu suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 24, imm. 1-imi 2-milu inatsiseqartitsineq pillugu malittarisassat, naliliineq pissusiviusullu nassuiarneqarnissaannik immikkut piumasaqaatit oqaasiinnartigut tunngavilersuuteqarnermi sukumiisumik eqqortinneqarnissaasa piumasaqaatiginissaat naleqquttuugajuttartuusaaqunannginnerat.

Ingerlatsinerli pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassani tunngaviusumik piumasaqaatit tunngavilersuinernut inatsisitigut aalajangersagaanngitsumik atuuttut oqaasiinnartigut tunngavilersuutinut aamma atorineqartussaapput.

Taamaalilluni (oqaasiinnartigut) tunngavilersuut aalajangiinerup taassuma imarisamisut sooq imaqarneranik aalajangiinermi pineqartumut nassuiaasuisinnaassaaq.

Aalajangiinerup eqqortumik takutitsisuunera tamatumunnga peqatigitillugu aamma piumasaqaatigineqartariaqarpoq.

Taamaalilluni tunngavilersuutip oqaasiinnartigut saqqummiunneqarnera aalajangiinermut tunngavisoq pillugu annertuumik soqutiginaateqartutut paasissutissat saqqummiutinngitsoornissaannut oqartussaasoq pisinnaatinngilaa, taamatuttaarlu aalajangiinermi pineqartoq paasissutissanik paatsoortitsisinnaasunik eqqunngitsunilluunniit tunineqartussaanngilaq.

Taamaattumik uanga paasinninnera unaavoq peqqinnissaqarfik kaajallaasitami § 11, imm. 2 tunngavigalugu pisussaaffeqartoq pinngitsaaliilluni uninngatitsisoqarnissaanik aalajangiinerit oqaasiinnartigut tunngavilersuutit pillugit tunngaviusut taakku naapertorlugit tunngavilersortarnissaannut, tunngavilersuisussaatitaanerlu taanna taamaallaat allakkatigut tunngavilersuutip suliass-

sat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 24, imm. 3 tunngavigalugu killissalersorneqarsinnaanerata annertoqataanik killissalersorneqarsinnaasoq.

Kaajallaasitami § 25 malittarisassamik imaattumik imaqarpoq:

"Nammineersinnaajunnaarsitsineq pitinnagu napparsimasoq pinngitsaaliinissamik eqqarsaatigineqartumik, tassani suut atorneqarnissaannik, tunuliaqutaanik siunertaanillu nalunaarfigineqassaaq.

Imm. 2. Nukinginnartunik pisoqartillugu kingusinnerusukkut nalunaarfiginngit-toqarsinnaavoq."

Kaajallaasitami § 25-p imarisaa pinngitsaaliinikkut uninngatitsinerit eqqarsaatigalugit immi § 11, imm. 2 eqqarsaatigalugu namminerisaminik imaqarner-soq nalornilersitsisinnaavoq.

§ 11, imm. 2-mi tunngavilersuisussaatitaaneq pinngitsaaliilluni uninngatitsinissamik aalajangiinermut namminermut atavoq, § 25-li pisussaaffittut aallarnisaanermut atasutut oqaasertaligaalluni.

§ 25 pingaarnertigut tarnikkut napparsimasunik katsorsaanermi kiffaannngissusiiaasarneq allatigullu pinngitsaaliisarneq pillugit Danmarkimi tarnikkut napparsimasunut tunngasut pillugit inatsimmi § 31-p oqaasertaatut oqaasertarpoq.

Immikkoortumi 1-imi qulaani oqaatigineqartut tunngavilersuisussaatitaaneq § 31 piareersarlugu suliani erseqqissarneqarsimavoq.

Taamaattumik isumaqarpunga § 25 pinngitsaaliilluni uninngatitsinermi § 11, imm. 2 eqqarsaatigalugu namminerisaminik imaqqanngitsoq.

3.3. Naammagittaalliornissamut periarfissamik ilitersuisarneq

Suliamut misissuinerimik matuminnga aallartitsinissamik pissutissaqalersitsisumi Dronning Ingridip Napparsimmavissuani Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqarfimmi aqutsisutut nakorsaaneq L 15. december 2007-imi oqaloqatigineqarpoq, oqaloqatigiinnerlu taanna pillugu Atorfeqarfiup allakki-aanit ilaatigut makku erserput:

"L-ip oqaatigaa pisunik angerlartinneqarumalluni qinnuteqaatinik Napparsimmavissuup Justitsministereqarfimmut inuit silanngajaartut napparsimmavimmiittarneri pillugit inatsimmi § 9-mi piumasarineqartutut suliassanngortittariaqarsimasaanik ilisimasaqarani.

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

L nassuiaalluni oqarpoq napparsimasoq pinngitsaalisaalluni unitsinneqarsimasoq angerlarumappat pineqartoq Napparsimmavissuup oqaloqatigisaraa.

Oqartussaasumut qulliunerusumut inuit silanngajaartut pillugit inatsimmi § 9, imm. 2 tunngavigalugu naammagittaalliorsinnaatitaaneq imaluunniit eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 3⁷⁵, § 21, imm. 1, tak. imm. 2, tunngavigalugu eqqartuussivikkut misiliisinnaatitaaneq taamaallaat pisuni naliliineq tunngavigalugu ilitser-suutigineqartarpoq, nakorsaanerlu nassuiaalluni oqarpoq tamanna napparsimasup eqqarsartaatsimigut qanoq issusianut ataneqartoq, nakkutilliisumillu toqqaasoqarsimanersoq apeqqutaasoq."

Inuit silanngajaartut napparsimmavimmiittarneri pillugit inatsimmi § 9, imm. 2 oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliortarneq pillugu malittarisassamik imaattumik imaqarpoq:

"Piumasaq taama ittoq itigartinneqarpat nakorsap passussisuusup peqqissisutut angerlartitsinissamik piumasaqartumit piumaffigineqarnermigut suliassaq taanna eqqartuussisoqarnermut ministerimut⁷⁶ saqqummiutissavaa, taassumalu qaammat ataaseq qaangiutsinnagu aalajangiissavaa angerlartitsisoqassanersoq."

Tamatumunnga peqatigitillugu allakkatigut aalajangiinerni suliassat suliari-neqartarnerat pillugu inatsimmi § 25 imaattoq atuuppoq:

"§ 25. Aalajangiinerit ingerlatsinermut oqartussaasunut allanut naammagittaalliu-tigineqarsinnaasut allakkatigut nalunaarutigineqarunik naammagittaalliorsinnaa-nermut ilitersuummik ilaqartinneqassapput tassuuna nalunaarlugit naammagit-taalliortarfik naammagittaalliussagaannilu qanoq iliortariaqartoq immaqalu aam-ma ullut qassit qaangiutsinnagit naammagittaalliortariaqartoq. Tamakkuninngali ilaqartinneqassanngillat aalajangiineq aalajangiiffigineqartumut tapersiisuulluin-narsimappat.

Imm. 2. Naalackersuisut maleruagassaliorsinnaapput ingerlatsinermi suliat ilaat er-seqqinnerusumik taaneqartut, pissuteqartumik immikkut isigisariaqartut, pillugit naammagittaalliornissamut ilitersuummik ilanngussaqaannginnissaq imaluunniit imm. 1-imi ilitersuutigineqartumit allaasumik naammagittaalliortoqarsinnaanera pillugit."

75) Imaassagalarpoq kapitali 4 E.

76) Taanna ullumikkut naalagaaffimmik aqutsisoqarfimmi illoqarfiit pingaarnersaanni-ittumi Det Psykiatriske Patientklagenævnumut isumagisassanngortinneqarsi-mavoq.

Kaajallaasitami § 26-kkut aalajangersarneqarpoq napparsimasoq pinngit-saaliinermik atuinerni tamani pinngitsaaliinerup naammagittaalliuutigineqar-sinnaanerani ilitsersorneqartassasoq.

Uanga paasinninnera aamma unaavoq Napparsimmavissuaq suliassat suliari-neqartarnerat pillugu inatsimmi § 7 tunngavigalugu pisariaqarpat naammagit-taalliornissamut periarfissamik napparsimasumut ilitsersuissalluni pisussaaf-feqartoq. Tamanna tarnikkut napparsimasunik katsorsaanermi kiffaanngissu-siiaasarneq allatullu pinngitsaaliisarneq pillugit Danmarkimi inatsimmi naam-magittaalliuuteqarnissamut periarfissamik ilitsersuisussaataaneq pillugu § 32 inuit silanngajaartut napparsimmavimmiittarneri pillugit inatsimmi naam-magittaalliornissamut periarfissat pillugit ilitsersuisarneq pillugu malittari-sassaqaqnginnera pissutigalugu ilanngunneqartoq piareersarlugu suliani⁷⁷ tunngavigineqarsimavoq.

Napparsimmavissuup pisuni nakkutilliisumik toqqaasoqarsimanngiffiusuni napparsimasup qanoq issusia innersuussutigalugu naammagittaalliuuteqar-nissamut periarfissanik ilitsersuisannginnermik periaaseqarnera tamanna tunngavigalugu inatsisunik unioqqutitsineruvoq.

Napparsimasulli qanoq issusia pissutigalugu napparsimasoq naammagittaal-liornissamut periarfissaq pillugu ilitsersuinermik paasinnissinnaanngitsoq na-liliisoqarpat aalajangiinerup kingornatigut napparsimasoq taamatut ilitsersui-nerup isumaanik paasinnissinnaalerniariartoq naammagittaalliornissamut pe-riarfissaq pillugu pilertornerpaamik ilitsersuisoqartarnera uanga malittarisas-sanik unioqqutitsinertut isigisinnaanngilara. Taamaattorli Napparsimmavis-suaq naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitsersuinngitsuuissin-naanngilaq.

4. Paasitinneqarsinnaatitaaneq

Napparsimasup allagaatinik paasitinneqarnissaminik allagaatinik paasitinne-qarnermigut peqqissusia ajorseriassappat itigartitsisoqartartoq Naalakkersu-isoqarfiup tusarniaanermi akissummini innersuussutigaa.

Oqaatigaara napparsimasut allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerit pil-lugu malittarisassat napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat pillugu Inatsi-sartut peqqussutaanni nr. 6-imi, 31. maj 2001-imeersumiittut.

Inatsisartut peqqussutaanni tassani § 20-kkut imaattoq aalajangersarneqar-poq:

"§ 20. Napparsimasut ataasiakkaat pillugit allattugaatinut il.il. kinaluunniit peqqis-sutsini pillugu imminut tunngatillugu suliarineqartuni suliamut tunngasunik allattu-gaatinik paasitinneqarsinnaatitaavoq.

77) Folketingstidende 1987-1988, Tillæg A, sp. 1022-1023.

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Imm. 2. Toqusumut ilaqutaasut qaniginerpaasat toqusoq pillugu napparsimasut ataasiakkaat pillugit allattugaatinut tunngasunik suliamut tunngasunik allattugaatinik paasitinneqarsinnaatitaapput, pisinnaatitaaneq toqusup soqutigisaanik tunngaveqarluni ingerlanneqarpat.

Imm. 3. Imm. 1 malillugu pisinnaatitaaneq taamaattoq killilernerqarsinnaavoq, napparsimasup paasissutissanik paasissutissinneqarnissaminik soqutigisai napparsimasumut namminermut imaluunniit inuinnaat allat soqutigisaannut allaassuteqarsorinarpata."

Inatsisartut peqqussutissaattut siunnersuummi § 20, imm. 3 pillugu oqaaseqaatinik makku erserput:

"Imm. 3-mi malittarisassaq pisuni immikkut ittuni allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerup killissalernissaanut periarfissiivoq, illua'tungaani napparsimasup paasissutissanik pineqartunik pissarsinissaminik soqutigisaqarnerata isiginiarneqarnissaanik illua'tunganilu napparsimasup nammineq allaluunniit namminneq soqutigisaasa aalajangiisuusumik isiginiarneqarnissaannik pisumi oqimaalutaaneq tunngavigalugu. Atuutsitsinninnissamik aalajangersagaq taanna pingaartumik napparsimasunik tarnikkut nappaateqartunik katsorsaannermut atatillugu atornerqartarnissaa eqqarsaatigineqarpoq, taassumalu napparsimasup katsorsaannermut ingerlasumut atatillugu peqqinnerulersinnaanerani aalajangiisuusumik isiginiagassat napparsimasup allagaatinik paasitinneqarumanerata itigartinneqarnera nassatarisinnaallugu." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Aalajangersakkami tunngavigineqarpoq isiginiagassanik illua'tungeriissutut inissisimasunik pisut tamaasa ataasiakkaarlugit naliliisoqartassasoq. Tassa ilaatigut imaappoq nappaatit aalajangersimasut iluanni allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermik itigartitsisarnermi aqutsinikkut ataatsimut periaaseq siumungaaq aalajangersarneqareersinnaanngitsoq.

Tarnikkut napparsimasunik katsorsaannermut tunngasut iluanni allagaatinik paasitinneqarnissamik nappaatip katsorsarneqarneranik tunngavilersugaasumik itigartitsisoqassappat paasissutissanik napparsimasumut ingerlatitseqqinnerup napparsimasumut/katsorsaannermut tunngasunut aamma katsorsaannermut ingerlanneqartumut ingerlanneqartussatulluunniit eqqarsaatigineqartumut siunissami toqqaannartumik ajoqusiisussaanerani suliatigut ilimaginnit-toqarsimanissaa piumasaqaataavoq.

Taamatut oqimaalutaanermi allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerup killissalorsorneqarnissaata pisariaqartutut isigineqarnerata napparsimasumik

annilaangalersitsisinnaanera nalornilersitsisinnaaneralu aamma eqqumaffigineqartariaqarpoq.

Taamaalilluni napparsimasoq allagaatinik paasitinneqarpat katsorsaaqqiniarnerup ajornerulernissaanik ilimaginninnerinnaq tunngavigalugu allagaatinik paasitinneqarumanermik itigartitsisoqartarneranik Naalakkersuisoqarfiup periaatsitut allaaserisaa allagaatinik paasitinneqarumanermik itigartitsinerup kingunerisassai eqqarsaatigalugit oqimaalutaanermik tunngaveqartariaqarpoq.

Napparsimmavissuaq allagaatinik paasitinneqarumanermik itigartitsippat aalajangiineq taanna "Det Psykiatriske Patientklagenævn"-imut illoqarfiit pingaarnersaanni ingerlatsivimmiittumut (Statsforvaltningen i Hovedstaden) immikkut naammagittaalliuutigineqarsinnaavoq, tak. napparsimasut inatsisigut inissisimanerat pillugit Inatsisartut peqqussutaat.

Itigartitsineq allakkatigut nalunaarutigineqarpat napparsimasut naammagittaalliuuteqartarfiannut naammagittaalliornissamut periarfissaq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 25 tunngavigalugu ilitersuutigineqasaaq.

Tamatumunnga atatillugu uanga paasinninnera unaavoq taamatut ilitersuineq aalajangiinerni oqaasiinnartigut nalunaarutigineqartuni pinngitsaaliinikkut akuliunnerit pillugit naammagittaalliuuteqarnissamut periarfissanik ilitersuisussaataitanerup annertoqataanik pisariaqartoq.

5. Naggasiutaasumik oqaaseqaatikka

Peqqinnissaqarfiup periaasianik suliassaqarfimmi tassani malittarisassanut ataneqartitsilluni qulaani allaaserinninnermit ersertutut napparsimasut napparsimasunik katsorsaanermi pinngitsaaliinermik atuinermut atatillugu inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnera kaajallaasitakkut sulinermut atatillugu naalackiutaasukkut napparsimasut inatsiseqartsinermik namminneq ator-tuutitsiniarfisinnaanngisaatigut annertuumik aalajangersaavigineqarsimavoq.

Uanga paasinninnera unaavoq tamanna eqqarsarnartuusooq, tassami malittarisassat kiffaanngissusiiaanissamut tunngaviusut inatsisitut iluseqarlutik piusussaammata, tak. Inuit Europami Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissummi artikel 5, imm. 1, ltr. e, taannalu qulaani issuarpara.

Uanga paasinninnera unaavoq pinngitsaaliinermik atuinerup annertussusiata aalajangersaavigineqarnera kisimi pinnani aammali pinngitsaaliinermik atuinermut atatillugu innuttaasunut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliissutit inatsisitut iluseqarlutik piusariaqartut.

Taamaattumik inassuteqaatigaara tarnikkut napparsimasunut tunngasut pillugit Kalaallit Nunaanni inatsisip piareersarneqarneranut atatillugu nappar-

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

simasut inatsiseqartitsinikkut kaajallaasitatut ilusilerlugit illersugaanerisa atuuttut inatsimmut ilanngunneqarnissaat Naalackersuisoqarfiup isumaliutersuutigissagaa.

Uanga tamatuma saniatigut paasinninnera unaavoq, tak. immikkoortuni 1-imi 3.1-imi oqaaseqaatika, peqqinnissaqarfiup napparsimasunik katsorsaaner-mi pinngitsaaliinermik atuisoqarnissaanik aalajangiineri tassaasut ingerlatsi-neq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinerit, taamaattumillu naatsorsuutigaara ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat sulianut aalajangiiffigineqartunut aalajangiiffigineqartussanulluunniit atuut-tut tarnikkut napparsimasunut pinngitsaaliinermik atuinermut atatillugu ma-linneqassasut."

Naalackersuisoqarfimmit ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tigu-saqanngilanga.

6.12 Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfutaanni nammineerti-tani pisortat oqaaseqaateqarsinnaatitaanerat pillugu Naalackersui-sut naalakkiutaat

"Naalackersuinikkut partiit aamma Inatsisartut ataatsimiititaliaasa "A-siaq"-mut, Mittarfeqarfinnut Nukissiorfinnullu saaffiginnissutaat kiisalu saaffiginnissutit allat naalackersuinermut tunngassuteqartut" Naalak-kersuisunit akineqartarnissaanik "Asiaq"-p, Mittarfeqarfiit Nukissior-fiillu pisortaannut Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalackersuisoqarfiup naalakkiutaa suliap tusagassiuutitigut eqqartor-neqarnera tunngavigalugu nammineerluni misissuiffiginninnermik aal-lartitsiviginiarlugu Ombudsmandi aalajangerpoq.

Ombudsmandi isumaqarpoq naalakkiut suliffeqarfik sinnerlugu oqaase-qaateqarsinnaatitaanermut tunngasuusoq, taamaalillunilu pisortat im-minnut sinnerlutik oqaaseqaateqarsinnaatitaanerannut tunngasuunani.

Ombudsmandi isumaqarpoq tamatuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqarnissaminut pissutissaqarani, tassami naalakkiut naammagi-nartumik erseqqissuseqartutut isikkoqarmat, isiginiagassallu suliamut atuumassuteqanngitsut isiginiarneqarsimannimmata (j.nr. 2009-905-0012).

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalackersuisoqarfik allak-kani 28. oktober 2009-meersuni qinnuigaara Namminersorlutik Oqartussat sulif-

feqarfiutaanni nammineertitani pisortat oqaaseqarsinnaatitaannnginnerat pillugu e-mailip tusagassiutini pisortanullu pineqartunut allakkani naalakkiutigineqarsimasuni eqqartorneqartup naqitanngortinneqarnera nassiuteqqullugu. Naalakkersuisoqarfik tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigaara pisortat pineqartut oqaaseqaateqarsinnaatitaannnginnerat pillugu allakkatigut naalakkiutit allat pigineqartut nassiuteqqullugit, suliamik nammineerluni misissuiffiginninnermik aalartitsissanerlunga isumaliutersuutiginnissinnaanera siunertaralugu, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 5.

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoqarfiup pisortaata Asiaq-mi, Mittarfeqarfinni Nukissiorfinnilu pisortanut e-mailianit 8. oktober 2009-meersumit tigulaagaq imaattoq Naalakkersuisoqarfiup uannut 13. november 2009-mi nassiuppaa:

"ASIAQ-mi, Mittarfeqarfinni Nukissiorfinnilu pisortanut

Pissutissaqarlunga matumuuna erseqqissassavara naalakkersuinikkut partiit saaffiginnissutaat saaffiginnissutillu allat naalakkersuinnermut tunngassuteqartut Asiamut, Mittarfeqarfinnut Nukissiorfinnullu suliasaqarfik eqqarsaatigalugu Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoqarfiup ataaniittunut ingerlatitaasut Naalakkersuisorput Jens B. Frederiksen aqusaartassagaat.

Tamanna ajornannginnerpaamik pissaaq saaffiginnissutit taamaattut Naalakkersuisoqarfimmum - ajornanngippat ataani atsiortumut - innersuunneqarnerisigut." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Suliap sukumiinerusumik misissuiffigineqannginnissaanik aalajangerninut pissutaasoq pillugu imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"E-mailip pineqartup sunniuteqassusia

E-maili taanna oqaasertani malillugit pisortat pineqartut naalakkersuinikkut partiit Inatsisartullu ataatsimiititaliaasa suliffeqarfinnut saaffiginnissutaannut akissuteqarnissaminnut pisinnaatitaanerannut tunngasuuvoq.

Taamaalilluni pineqartoq tassaavoq Asiamut, Mittarfeqarfinnut Nukissiorfinnullu saaffiginnissutit taamaattut Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisumit akineqartarnissaat.

Pisortat pineqartut imminnut sinnerlutik oqaaseqaateqarsinnaatitaanerat e-mailikkut tassuuna killissalersorneqanngilaq.

Taamaattumik uanga paasinninnera unaavoq suliffeqarfinnut nammineertitaasunut pineqartunut saaffiginnissutit ingerlateqqinneqartarnissaanik pisortanut naalakkiut ingerlatsinermi oqartussaasut sulisunik alliunerusunik naalak-

kiisinnaanerat pillugu ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat nalinginnaasut tunngavigalugit naliliiffigineqassasoq, naalakkiullu taanna pisortat namminneq sinnerlutik oqaaseqaateqarsinnaatitaanerannut tunngasuunngitsoq, tamannami pisortani atorfeqartitaasut kiffaanngissuseqarlutik oqaaseqaateqarsinnaatitaanerat pillugu malittarisassat nalinginnaasut tunngavigalugit aalajangersaavigineqarmat.

Suliffeqarfik sinnerlugu oqaaseqaateqarsinnaatitaaneq

Pisortani oqartussaasut iluanni oqartussaasumi pisortasut sulisumik alliunerusut oqartussaasullu allersarisamik suliaminnik qanoq ingerlatsinissaat pillugu aallaavittut naalakkiisinnaatitaapput.

Naalakkiinissamut piginnaatitaaneq taanna kia oqartussaasoq sinnerlugu oqaaseqaateqarsinnaanera pillugu apeqqummi aamma atuuppoq, matumani oqartussaasumut saaffiginnissutit akineqartarnerat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Naalakkiinissamut piginnaatitsisoqassappat sulinermut aaqqissuusaanermullu tunngasuni inatsiseqartitsinikkut naalakkiisinnaassuseqarnerup piunissaa piumasagaataavoq.

"Suliffeqarfiit nammineertitat"-nik taaneqartut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu tassaapput naalakkersuinikkut qinikkani aqutsinikkut qullersariaannermi aqutsisoqarfiit, Naalakkersuisunik qullersaqartut. Inatsisartut Aningaasanut 2009-mi Inatsisaannit erserpoq suliffeqarfiit nammineertitaasut Ineqarnermut, Attaveqarnermut, Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisup ataani inissisimasut.

Suliffeqarfiit ataasiakkaat pillugit oqaatigaara:

Nukissamik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 14, 6. november 1997-imeersoq malittarisassamik imaattumik § 4, imm. 3-mi imaqarpoq:

"Nukissiorfiit aqunneqarnerat aaqqissuusaanerallu aamma suliffeqarfiup Naalakkersuisullu akornanni pissutsit pillugit Naalakkersuisut malittarisassiortassapput."

Mittarfeqarfiit inatsisikkut immikkut aalajangersaavigineqanngillat, kisianni Inatsisartut Aningaasanut 2009-mi Inatsimmi Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup ingerlatsineranut aningaasaliissutit, konto 70.01.01,

pillugit oqaasertaliussanit erserpoq Naalakkersuisoqarfik tassaasoq Mittarfeqarfii eqqarsaatigalugit oqartussaasutut qullersaasoq.

Asiaq eqqarsaatigalugu oqaatigaara suliffeqarfik taanna Inatsisartut Aningaasanut 2009-mi Inatsisaanni konto 75.02.06-imi tassaatinneqartoq "Asiaq (Misissueqqaarnerit/Grønlands Forundersøgelse)".

Misissueqqaarnerit pillugit Inatsisartut peqqussutaannit nr. 18-imit, 28. oktober 1993-imeersumit ilaatigut makku erserput:

"§ 1. (...)

Imm. 5. Naalakkersuisut nalunaarutiliorsinnaapput Misissueqqaarnerit ingerlatsinerminni malittarisassaannik aalajangersaasunik.

§ 2. Misissueqqaarnerit Namminersorerullutik Oqartussat suliffeqarfiutigaat imminut ingerlattutut aaqqissuussa.

Imm. 2. Suliffeqarfimmu ukiumoortumik akuersissutit aningaasanut inatsimmi aalajangersarneqartassapput.

Imm. 3. Suliffeqarfik pisortamit Naalakkersuisunit toqqarneqartumit aqunneqassaaq."

Tamanna tunngavigalugu uanga paasinninnera unaavoq Naalakkersuisut suliffeqarfinnut pineqartunut naalakkiuteqarsinnaanerannut aaqqissuussaannik naammattumik tunngavissaqartoq.

Inatsiseqartitsineq tunngavigalugu naalakkiuteqarnissamut suliamut attuumassuteqartumik tunngaveqarnissamik piumasaqaat eqqarsaatigalugu oqaatigaara Naalakkersuisut suliffeqarfinnut pineqartunut naalakkiuteqarnerat isiginiagassanik suliamut attuumassuteqartunik soorunalimi tunngaveqartussasoq.

Taamaalillutik suliffeqarfiit pisortaasa saaffiginnissutinut akissuteqarsinnaatitaanerat Naalakkersuisut killissalersorsinnaanngilaat, suliame allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerup killissalersorneqarnissaa siunertaralugu imaluunniit pisortat taakku inuinnartut kiffaanngissuseqarlutik oqaaseqaateqarsinnaatitaanermunik atuinissaasa pinngitsoortinneqarnissaat siunertaralugu.

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisup suliffeqarfinni pisortanut pingasunut taakkununnga e-mailia oqaaseqaatinik pine-

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

qartunut naalakkiutip isiginiagassanik suliamut attuumassuteqanngitsunik tunngaveqarneranik takutitsisunik imaqanngilaq.

Aamma oqaatigaara suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27, imm. 1 aamma imm. 2 aalajangersakkanik imaattunik imaqartut:

"§ 27. Pisortat ingerlatsiviini suliffilik allanut tusarliussisussaataannngilaq, tak. pinerluttulerineq pillugu inatsisini § 29, suna ilisimasaq inatsisitigut imaluunniit aalajangersakkakut atortuusukkut allakut tasaaneragaappat allanut oqaatigeqqungisaq, imaluunniit aamma pisariaqarpat isertuutissallugu pisortat inuinnaalluunniit soqutigisaat pingaaruteqartut pissutigalugit, aamma pingaartumik makku pissutigalugit

1) naalagaaffiup isumannaatsuunissaa illersorneqarnissaaluunniit,

2) naalagaaffiup nunani allani naalakkersuinikkut imaluunniit aningaasarsiornikkut soqutigisai, tamakkununnga ilanngullugit naalagaaffinnut allanut pissaanilinnut imaluunniit naalagaaffiit assigiinngitsut soqutigisaannut tunngasut,

3) inatsisinik unioqqutitsinernik pinaveersaartitsineq, paasiniaaneq eqqartuussisunullu suliassanngortitsiniarneq kiisalu pinerlunnermut tunngasumik eqqartuussutit naammassineqarnissaat aamma pinerluttunik imaluunniit ileqqussanik unioqqutitsisunik suliassanngortitsiniarnerni pasilligaasut, ilisimannittut imaluunniit allat illersorneqarnissaat,

4) akileraartarnermut akitsuuteqartitsisarnermullu inatsisit naapertorlugit pisortatigut misissuineq, killilersuineq imaluunniit pilersaarusiortarneq imaluunniit iliuuserissamaakkatut eqqarsaatigineqartut,

5) pisortat aningaasanut tunngasutigut soqutigisaat, tamakkununnga ilanngullugu pisortat niuerneramik ingerlatsinerat,

6) inuit ataasiakkaat imaluunniit ingerlatsiviit namminersortut imaluunniit peqatigiiffiit imminnut tunngasut, tamakkununnga ilanngullugit aningaasarsiornermut tunngasut, pillugit paasissutissanik illersuimallutik soqutigisaat, imaluunniit

7) inuit ataasiakkaat imaluunniit ingerlatsiviit imaluunniit peqatigiiffiit teknikkikkut atortorisat imaluunniit periaatsit pillugit imaluunniit ingerlatsinermut imaluunniit niuernermut tunngasut pillugit paasissutissanik illersuimallutik aningaasatigut soqutigisaat.

Imm. 2. Pisortat ingerlatsiviini allanut tusarliuteqqusaanngissinnaavoq taamaallaat sumut ilisimasamut tunngasoq, pisariaqarpat isertuutissallugu pisortat inuinnaalluunniit soqutigisaat imm. 1-imi taaneqartut pingaaruteqartut pissutigalugit."

Oqaatigaara Naalackersuisut sulineq pillugu naalakkiutikkut kia oqartussasoq sinnerlugu oqaaseqaateqarsinnaanera pillugu malittarisassanik aalajangersaasinnaanerat § 27, imm. 2-p killissalersunnigikkaa, tassami inatsimmi aalajangersakkap taassuma nipangiussisimasussaatitaanerup aamma pisortani atorfeqartitaasut paasissutissanik ingerlatitseqqillutik tunniussisinnaatitaanerisa akornanni pissutsit ataqatigiinneqarnerat aalajangersaaffigimmagu, tamatumani tak. Inatsisileriffiup suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitersuusiaani december 1994-imeersumi imm. 163.

Tamatunngali peqatigitillugu uanga paasinninnera unaavoq oqaaseqaatit pisortani atorfeqartitaasup nammineq sinnerluni saqqummiussaasa aamma oqartussasoq sinnerlugu oqaaseqaatit immikkoortisimaneqarnerat sulinermi ajornakusoortuusussaasoq, oqaaseqaatit oqartussasup suliffeqarfiulluunniit pisortaanit saqqummiunneqartut eqqarsaatigalugit. Oqaaseqaatit taamaattut - nammineq oqaaseqaatit saqqummiunneqartutut isigineqarnerat apeqqutaattinnagu - suliffeqarfimmit namminermi pisutut isigineqarajuttartussaapput.

Taamaattumik, pingaartumik pisortat suliffeqarfii naalackersuinikkut aqutsinikkullu qitiusumik aqutsinermut sanilliullugit nammineertutut inissisimasut eqqarsaatigalugit, piumasqaatigineqartariaqarpoq aqutsisoqarfiup/suliffeqarfiup pisortaata pisortani ingerlatsivik sinnerlugu oqaaseqaateqarsinnaatitaanera killissalersorneqassappat tamanna erseqqilluinnartumik nalunaarutigineqarsimassasoq.

Taamatut erseqqilluinnartumik naalakkiisoqarsimannigippat ilimagisariaqarpoq suliffeqarfiit taamatut nammineertitaasut pisortaat (pisortani atorfeqartitaasut kiffaanngissuseqarlutik oqaaseqaateqarsinnaatitaaneranni pingaarnerutut isumaannut naapertuuttumik) isummaminnik imminnut sinnerlutik aamma suliffeqarfik sinnerlugu tamanut annertunerusutigut saqqummiussisinnaasut.

Suliaq pineqartoq eqqarsaatigalugu oqaatigaara knr.gl-imi 28. oktober 2009-mi nal. 07.52-imi ilanngussamit ilaatigut ersertoq:

"Jens B. Frederiksenip (...)llu oqaatigaat tamanna nalinginnaasunik suleriaaseqarnermut ersiutaaginnartoq. Tassa suleriaaseq tamanna suliffeqarfiit pisortaannut pingasunut atuussimassaaq."

Qulaani taaneqartut nassatarisaattut suliffeqarfiit pingasut taakku pisortaasa oqaaseqaateqarsinnaatinneraanerannik killissalersuineq Naalackersuisut tamanna pillugu pisumi naalakkiutaannik tunngaveqartariaqarpoq, tassami taa-

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

matut naalakkiuteqartoqarsimangippat suliffeqarfiit pisortaat Inatsisartut ataanni ataatsimiititalianit imaluunniit naalakkersuinikkut partiinit saaffigin-nissutinut suliffeqarfik sinnerlugu akissuteqaqqusaangitsut ilimaginnittoqar-sinnaangimmat.

Taamaattorli Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakker-suisup e-mailikkut 8. oktober 2009-meersukkut naalakkiutaani saaffiginnissutit suut Naalakkersuisumit akineqartarnissaasa erseqqissumik oqaatigineqarne-rat isiginiarlugu suliffeqarfiit pisortaasa oqartussaasoq sinnerlugu nalingin-naasumik oqaaseqaateqarsinnaanerat pillugu apeqqummi annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."